

Peter Balog: Freetekno jako protikultura

Posudek vedoucího bakalářské práce

Peter Balog se hned po nástupu na FHS zapojil do etnomuzikologického programu, kde absolvoval většinu předmětů, terénní prací počínaje a teorií hudební transkripce konče. Pomáhal také na loňské mezinárodní konferenci *Music and Minorities* a spolupodílel se na přípravě výstavy *Muzika etnika* pro Národní muzeum. Svou kompetentost teď dokázal tím, že získal mezi 13 uchazeči místo hudebního kurátora v Českém muzeu hudby Národního muzea.

Jeho profilace směrem k etnomuzikologii byla zřejmá od počátku. Z vlastního zájmu začal zkoumat fenomén freetekna. K tomuto tématu se již rozběhlo několik mých studentů, ale všichni po krátkém osahání terénu ustoupili. Téma se zdálo být příliš složité a těžko uchopitelné. Peter formuloval koncept protikultury, resp. kultury techna jako kultury jinakosti. Na základě tohoto pojetí pak bylo možné delimitovat výzkumný záběr na projev této jinakosti a soustředit se na hudební jazyk freetekna.

V úvodu autor popisuje, jak se k tématu dostal, svou proměnu z outsidera směrem k polovičnímu insiderovi, nebo přinejmenším poučenému zájemci. Ze čtivého úvodu je zároveň znát dobrá teoretická výbava, která Peterovi umožnila zvolit vhodnou (ne právě obvyklou) kombinaci kvalitativních a kvantitativních metod.

Rozsáhlý snapshot, tedy momentka, který otvírá vlastní práci, se může zdát trochu příliš beletristický. Obávám se ale, že psát o technopárty neosobním vědeckým jazykem by znamenalo přijít o mnohé podstatné. Ostatně hned následující kapitola o teoretickém ukotvení práce dokazuje, že autor je schopen přemýšlet teoreticky – a to v oblasti kulturní antropologie i etnomuzikologie – stejně dobře jako psát čtivé terénní zápisky. (Poněkud matoucí mi ovšem připadá rozdělení teorie na dvě místa – do úvodu a třetí kapitoly.)

Původním Peterovým záměrem bylo ukázat jinakost freetekna na více aspektech této kultury (pak by byla jeho argumentace silnější). V průběhu práce jsme ale zjistili, že důkladné vyargumentování je prostorově příliš náročné. Jeho nástin (místo provozování, vstupné, chování zaměstnanců) zůstal alespoň náznakově ve 4. kapitole.

Jádrem práce je 5. kapitola, týkající se hudby. V ní se Peter nejprve zabývá konceptem hudby v kultuře techno včetně členění na různé subžánry (z etické i emické perspektivy). To může vypadat jako zbytečné, ale pro toho, kdo zná zvuk techna, jde jistě o velmi srozumitelný krok. Těžištěm kapitoly je pak hudební analýza krátké ukázky, na níž Peter demonstruje svou hypotézu protikultury. Tuto část považuji za velmi cennou, protože právě spojování hudebních a nehudebních dat je jedním z největších problémů etnomuzikologie – a Peter se s ním dokázal přesvědčivě a originálně vyrovnat.

V 6. kapitole se zabývá ještě jedním podstatným aspektem technokultury – chováním účastníků.

V posledních dvou krátkých kapitolách shrnuje Peter svá zjištění, která podle něj potvrzují základní etnomuzikologický koncept „music as culture“.

Jak je patrné z předchozího, práci považuji po obsahové stránce za velmi dobrou. Slabší jsou ovšem jiné stránky, konkrétně jazyková a grafická. Ad jazyk: jen trochu pozornějšího čtenáře brzy napadne, že Peter bojoval se svou mateřštinou – slovenštinou (I kdybych měl MOU hypotézu rošířit – s.22, občasné užívání výrazu „no“ ve smyslu „ale“, se hráli písničky...(s. 39), a také abstrakt na začátku, interpunkce). Jeli to polehčující okolnost nevím.

Elektronická verze, kterou jsem měla pro posudek k dispozici, měla k dokonalosti daleko i po stránce grafické (nezarovnané okraje, různě velké mezery mezi kapitolami a subkapitolami atd.) Je zřejmé, že přestože autor pracoval na svém tématu dlouho, na písemnou podobu mu pak zbylo jen minimum času. To je trochu škoda.

V každém případě však práci považuji za pěknou, doporučuji ji k obhajobě a navrhuji známku mezi jedna a dvě.

Slaný 18.8.2009

PhDr. Zuzana Jurková, PhD.